

แนวติตการบำเพ็ญบารมี (๑)

พระสัมมาสัมพุทธเจ้าเหล่าใดเหล่าหนึ่ง พึงบำเพ็ญบารมี ๑๐ ทศ ให้เต็มเปี่ยมฉนใด ข้าแต่ท่านมหาวิระ ขอท่านจงบำเพ็ญบารมี ๑๐ ทศ ให้เต็มเปี่ยมฉนนั้นเถิด พระสัมมาสัมพุทธเจ้าเหล่าใดเหล่าหนึ่ง ตรัสรู้ที่โพธิมณฑล ฉนใด ข้าแต่ท่านมหาวิระ ขอท่านจงตรัสรู้ที่โพธิมณฑลของพระชินเจ้าฉนนั้น พระสัมมาสัมพุทธเจ้าเหล่าใดเหล่าหนึ่ง ทรงประกาศพระธรรมจักร ฉนใด ขอท่านจงประกาศพระธรรมจักร ฉนนั้น

แนวความคิดการบำเพ็ญบารมี (๑)

๑๒

พระรัตนตรัยเป็นที่พึ่งที่แท้จริงของชาวโลก เป็นความปรารถนาอันสูงสุดที่มีได้ทัดเทียมกัน เมื่อใดที่มวลมนุษยชาติได้เข้าถึงพระรัตนตรัย เมื่อนั้นจะพบกับความเหมือนกันที่สมบูรณ์ที่สุด ทั้งรูปร่างหน้าตา คุณสมบัติ ความบริสุทธิ์ และ อารมณ์ จะรู้จักกายมาตรฐานที่เป็นสากลจริงๆ เป็นกายที่สวยงาม อันประกอบด้วยลักษณะมหาบุรุษครบถ้วนทุกประการ กายจะเหมือนเป็นพิมพ์เดียวกัน มีความเสมอภาคกันอย่างแท้จริง เพราะเป็นวงศ์แห่งพระอริยเจ้า จึงไม่มีการแบ่งแยกเชื้อชาติ ศาสนาและเผ่าพันธุ์ มีดวงใจเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ความคิด คำพูดและการกระทำ จะบริสุทธิ์บริบูรณ์เหมือนกัน มีความรัก ความปรารถนาดีต่อกันอย่างแท้จริง ไม่มีความรังเกียจียดฉันท์ หรือเบียดเบียนแก่งแย่งชิงดีกัน เราจะเข้าใจลึกซึ้งได้เมื่อลงมือปฏิบัติธรรม จนกระทั่งได้เข้าถึงพระรัตนตรัยในตัว

*เหล่าเทวดาในหมื่นโลกธาตุได้กล่าวให้สาธุการแด่
สุเมธดาบสโพธิสัตว์ว่า

“พระสัมมาสัมพุทธเจ้าเหล่าใดเหล่าหนึ่ง พึงบำเพ็ญ
บารมี ๑๐ ทศ ให้เต็มเปี่ยมฉันใด ข้าแต่ท่านมหาวิระ ขอ
ท่านจงบำเพ็ญบารมี ๑๐ ทศ ให้เต็มเปี่ยมฉันนั้นเถิด พระ-

แนวทางการบำเพ็ญบารมี (๑)

๑๓

สัมมาสัมพุทธเจ้าเหล่าใดเหล่าหนึ่ง ตรัสรู้ที่โพธิมณฑล ฉันใด
ข้าแต่ท่านมหาวิระ ขอท่านจงตรัสรู้ที่โพธิมณฑลของพระ-
ชินเจ้า ฉันนั้น พระสัมมาสัมพุทธเจ้าเหล่าใดเหล่าหนึ่ง
ทรงประกาศพระธรรมจักร ฉันใด ขอท่านจงประกาศพระ-
ธรรมจักร ฉันนั้น พระจันทร์ในวันเพ็ญส่องแผ้ว ย่อมรุ่งโรจน์
ฉันใด ขอท่านจงมีใจเต็มเปี่ยมรุ่งโรจน์ในหมื่นโลกธาตุ ฉันนั้น
พระอาทิตย์ที่พ้นจากราहुแล้ว ย่อมแผดแสงด้วยความร้อนแรง
ฉันใด ขอท่านจงปลดปล่อยโลกียะออก สว่างไสวอยู่ด้วย
โลกุตตระ ฉันนั้นเถิด แม่น้ำใดๆ ก็ตามย่อมไหลไปสู่ทะเลใหญ่
ฉันใด ขอชาวโลกพร้อมทั้งเทวโลก จงรวมไปสู่สำนักของท่าน
ฉันนั้นเถิด”

หลายท่านที่มาวัดแล้วเกิดความสงสัยในใจว่า บารมีคือ
อะไร ทำไมต้องสร้างบารมี สร้างบารมีแล้วจะได้อะไร แต่
บางคนก็อาจจะพอเข้าใจอยู่บ้าง อีกทั้งประเพณีปฏิบัติกันเป็น
ปกติ ด้วยเข้าใจชีวิตว่า เราเกิดมาสร้างบารมี ธรรมกายคือ
เป้าหมายชีวิต งานหลักคือการสร้างบารมี ส่วนการทำมาหากิน
เป็นเรื่องรอง แต่ก็ เป็นสิ่งที่ต้องทำควบคู่กันไป หลวงพ่อจะขอนำ
เรื่องการสร้างบารมีมาให้พวกเราได้ศึกษา เพื่อเพิ่มพูนความ
เข้าใจให้มากขึ้น

คำว่า บารมี มาจากคำว่า ปุระ ชาติ หมายถึง เต็มเปี่ยม

แนวทางการบำเพ็ญบารมี (๑)

๑๔

สูงสุด หรือสมบูรณ์ที่สุด ความสมบูรณ์ของชีวิตนั้นจะเกิดขึ้นได้ ต้องอาศัยการสั่งสมบุญกุศล บุญที่เราทำทีละเล็กทีละน้อย เมื่อกลั่นตัวมากเข้า จากดวงบุญก็กลายเป็นดวงบารมี ซึ่งจะต้องท่วมเทสุดฤทธิ์สุดเดช สุดความสามารถที่มีอยู่ จึงจะกลายเป็นบารมีได้ ความเต็มเปี่ยม และความสมบูรณ์ของชีวิตย่อมจะบังเกิดขึ้นในที่สุด

เนื่องจากมนุษย์และสรรพสัตว์ทั้งหลาย ล้วนมีความทุกข์เป็นพื้นฐาน ต่างปรารถนาที่จะหลุดพ้นจากความทุกข์ เพียงแต่ไม่รู้ว่ อะไรคือสาเหตุให้เกิดทุกข์ จะดับทุกข์ได้อย่างไร และหนทางที่จะนำไปสู่ความดับทุกข์นั้นเป็นอย่างไร ความไม่รู้ ทำให้หลงเวียนวนในสังสารวัฏไม่รู้จักจบสิ้น ชีวิตจึงตกอยู่ในกรอบของอวิชชา ตกเป็นบ่าวเป็นทาสของพญามาร

การสร้างบารมีของเรา นอกจากจะช่วยตนเอง ยังช่วยเหลือสรรพสัตว์อีกด้วย การจะทำตนให้หลุดพ้นจากอสังกิเลสต้องอาศัยการสร้างบารมี จึงต้องอาศัยใจมุ่งมั่นเด็ดเดี่ยว พร้อมทั้งจะสวณกระแสกิเลส กระแสโลกที่กำลังรุ่มร้อนด้วยไฟ คือ โลภะ โทสะ และโมหะ มุ่งเข้าสู่กระแสธรรม บารมีหลักๆ ที่พระบรมโพธิสัตว์ทุกๆ พระองค์ประพฤติปฏิบัติกันมา คือ ทานบารมี ศีลบารมี เนกขัมมบารมี ปญญาบารมี วิริยบารมี ขันติบารมี ลัจจบารมี อธิษฐานบารมี เมตตาบารมี และ

แนวความคิดการบำเพ็ญบารมี (๑)

๑๕

อุเบกขาบารมี ซึ่งเป็นสิ่งที่เราต้องดำเนินรอยตามท่าน

จากบุญที่สั่งสมมากเข้าๆ จนกลายเป็นบารมี จากบารมี
ชั้นธรรมดา เมื่อสั่งสมมากเข้าๆ เช่น เคยถวายมหาทานซึ่งเป็น
วัตถุภายนอก ต่อมากล้าที่จะให้ทานด้วยเลือดเนื้อ หรือชีวิต
บารมีนั้นก็กลั่นกล้ามมากขึ้นเป็นอุปัชฌายบารมีและปรมัตถบารมีในที่สุด
คือ ทุ่มเทศร้างชนิดเอาชีวิตเป็นเดิมพัน กล้าให้ชีวิตของตนเอง
เป็นทาน เพื่อหวังบรรลุลัสมมาลัมโพธิญาณ จนกระทั่งบารมี
ครบถ้วนหมด ๓๐ ทศ

คนในโลกนี้อาจกล้าที่จะสละวัตถุสิ่งของ หรือสละเลือด
เนื้อเป็นทาน แต่การให้ชีวิตเป็นทานเป็นสิ่งที่ทำได้ยากอย่างยิ่ง
สำหรับพระบรมโพธิสัตว์นั้นท่านกล้าที่จะให้ชีวิตเป็นทาน โดย
ไม่มีความหวั่นกลัวต่อมรณภัยเลย บารมีของท่านจึงครบหมด
ทั้งชั้นธรรมดา ชั้นอุปัชฌายบารมี และชั้นปรมัตถบารมี นอกจากนี้แล้ว
ศีล เนกขัมมะ ปัญญา วิริยะ ขันติ สัจจะ อธิษฐาน เมตตา
อุเบกขาบารมี ท่านก็ทุ่มเทศเอาชีวิตเป็นเดิมพัน บารมี ๓๐ ทศ
ของท่านจึงเต็มเปี่ยมบริบูรณ์ไม่มีพร่องเลย

ความกล้าคิดของพระบรมโพธิสัตว์ยิ่งใหญ่เหนือมนุษย์ทั่วไป
ไป บางคนคิดไม่ออกว่า ทำไมสร้างบารมีต้องเอาชีวิตเป็นเดิมพัน
ทำไมสร้างบารมีมีแต่ นำความทุกข์หรือความตายมาให้ ไม่เห็น
นำความสุขมาให้เลย แต่วิสัยของพระบรมโพธิสัตว์มองไกลไปกว่า

แนวความคิดการบำเพ็ญบารมี(๑)

๑๖

ตนเองได้เวียนตายเวียนเกิดอย่างนี้มานับภพนับชาติไม่ถ้วนแล้ว ถ้าตายก็เป็นเพียงการเปลี่ยนภพภูมิใหม่ เปลี่ยนสถานที่สร้างบารมีใหม่ การตายเร็วหรือช้านั้นก็ไม่ใช่เรื่องสำคัญ สำคัญที่ว่า ทุกลมหายใจเข้าออกในขณะที่มีชีวิตอยู่นั้น เป็นไปเพื่อการสร้างบารมีหรือไม่ การได้โอกาสสร้างบารมีนั้นนับเป็นสิ่งที่หาได้ยากยิ่ง เมื่อโอกาสมาถึงตัวแล้ว ท่านจึงไม่พลาดที่จะสร้างบารมีให้ครบถ้วนทุกประการ เพื่อความถึงพร้อมทุกสิ่งในอนาคตกาลภายภาคเบื้องหน้า

การสร้างบารมีทั้ง ๓๐ ทศนี้ เป็นเสปียงสำคัญ เปรียบเสมือนธรรมาวุธอันวิเศษที่สนับสนุนให้ก้าวขึ้นสู่ความสูงส่งและความเต็มเปี่ยมของชีวิต คือ ได้เข้าถึงพระธรรมกายอรหัตตมคคิเลสเป็นพระอรหันต์ หากสร้างบารมีแบบพระบรมโพธิสัตว์ย่อมจะได้เป็นพระสัมมาสัมพุทธเจ้า สั่งสอนเหล่าเวไนยสัตว์ให้หลุดพ้นจากทุกข์ตามพระองค์ไปด้วย ซึ่งแต่ละพระองค์นั้นทรงทำได้ตามกำลังบารมีที่สั่งสมไว้ บางพระองค์ทรงสร้างบารมีประเภทปัญญาริกพุทธเจ้าสร้างมา ๒๐ อสงไขย ๑๐๐,๐๐๐ มหากัป ก็ขจรสรรพสัตว์เข้านิพพานไปได้จำนวนหนึ่ง

หากสร้างบารมีประเภทลัทธาธิกพุทธเจ้า ๔๐ อสงไขย ๑๐๐,๐๐๐ มหากัป ก็สามารถเทศน์โปรด และชนหมู่สัตว์ไปสู่ นิพพานตามพระองค์ได้เพิ่มมากขึ้น ส่วนพระโพธิสัตว์ที่สร้าง

แนวความคิดการบำเพ็ญบารมี (๑)

๑๖

บารมีนานถึง ๘๐ อสงไขย ๑๐๐,๐๐๐ มหากัป เป็นนักสร้างบารมีประเภทวิริยาธิกพุทธเจ้า มีบารมีธรรมมาก เมื่อเสด็จอุบัติขึ้นทรงมีรัศมีกายที่สว่างไสว เหมือนพระมิ่งคลพุทธเจ้าผู้มีรัศมีกายสว่างทั่วพื้นโลกธาตุ บดบังรัศมีของดวงอาทิตย์ ดวงจันทร์ และดวงดาว มนุษย์ไม่ต้องอาศัยแสงจากดวงดาวเหล่านั้น แต่เป็นอยู่ได้ด้วยพระรัศมีที่สว่างไสวออกจากพระวรกายของพระพุทธองค์ เวลาโปรดสัตว์แต่ละครั้ง มีสรรพสัตว์บรรลุธรรมกันมากมายนับไม่ถ้วน อีกทั้งพระชนมายุก็ยืนนานถึง ๘๐,๐๐๐ ปี แต่ถึงกระนั้นก็ยังรื้อสัตว์ชนสัตว์ไปได้ไม่หมด ยังชนไปได้เพียงส่วนหนึ่งเท่านั้น

เรื่องการสร้างบารมีเป็นเรื่องที่ลึกซึ้ง ยังต้องศึกษากันอีกมาก ขอกล่าวพอเป็นสังเขปก่อน พระบรมโพธิสัตว์ที่กำลังสร้างบารมีเพื่อรื้อสัตว์ชนสัตว์ยังมีอีกมาก ซึ่งจะชนไปมากหรือน้อยก็แล้วแต่กำลังบารมี ถ้าจะชนกันทีเดียวให้หมดเลย ต้องอาศัยบารมีมากและต้องทำถูกหลักวิชชาของการสร้างบารมีเพื่่อมุ่งไปให้ถึงที่สุดแห่งธรรม พุ่เมชีวิตจิตใจสร้างบารมีชนิดเอาชีวิตเป็นเดิมพันโดยไม่ประมาณ สักวันหนึ่งความปรารถนานั้นก็เป็นจริง สรรพสัตว์ทั้งหลายทั้งมวลย่อมจะหลุดพ้นเข้าสู่อายตตนิพพานกันถ้วนหน้า

